

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Lojkáskové a soudců JUDr. Blaženy Škopkové a Mgr. Vladimíra Soukupa ve věci

žalobkyně: [redacted], narozená [redacted]
bytem [redacted], [redacted]
zastoupené advokátem JUDr. Rostislavem Tomisem,
sídlem Na Poříčí 1047/26, Praha 1

proti
žalovanému: SYSTÉM VÝSTAVBY, o.s. družstvo, IČO 257 86 318,
sídlem Na Výsluní 443, 267 62 Komárov,
zastoupenému advokátem Mgr. Milošem Znojemským,
sídlem Velké náměstí 29, 500 03 Hradec Králové

o zaplacení částky 485 359 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Berouně č.j. 3 C 107/2009-349 ze dne 26. dubna 2018 a usnesení Okresního soudu v Berouně č.j. 3 C 107/2009-360 ze dne 23. listopadu 2018,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výrocích I. a III. potvrzuje.
- II. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku II. ve spojení s usnesením soudu I. stupně č.j. 3 C 107/2009 – 360 mění tak, že České republice se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náklady odvolacího řízení ve výši 22 458 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kazetská

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Berouně (dále jen soud I. stupně) rozhodl rozsudkem č.j. 3 C 107/2009-349 ze dne 26.4.2018 o povinnosti žalovaného zaplatit žalobkyni částku 80 714,50 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok I). Dále rozhodl, že žalovaný je povinen nahradit České republice – Okresnímu soudu v Berouně náhradu nákladů řízení v plné výši, s tím, že výše těchto nákladů bude specifikována v samostatném usnesení, a to do 3 dnů od právní moci takového usnesení (výrok II). Výrokem III rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Následně pak usnesením č.j. 3 C 107/2009-360 ze dne 23.11.2018 rozhodl, že výše náhrady státu, kterou je žalovaný povinen zaplatit dle výroku II rozsudku Okresního soudu v Berouně ze dne 26.4.2018, č.j. 3 C 107/2009-349 se určuje částkou 8 222,30 Kč. Z odůvodnění rozsudku soudu I. stupně se podává, že soud I. stupně na základě provedených důkazů zjistil, že žalovaný jako zhotovitel pro žalobkyni jako objednatele na základě smlouvy o dílo ze dne 10. 4. 2008 provedl hrubou stavbu rodinného domu v k. ú. [REDAKCE]. Pro stavbu tohoto domu byla vypracována projektová dokumentace [REDAKCE]. Na základě této projektové dokumentace bylo rozhodnuto jednak o umístění stavby a jednak o jejím provedení v rámci této projektové dokumentace. Stavba však nebyla prováděna plně v souladu s projektovou dokumentací, byl změněn systém stavebního materiálu, a to z původně plánovaných pálených cihel na systém IZOBLOK Morfico. Před dokončením hrubé stavby docházelo k zemním terénním úpravám v jejím okolí, kdy se v tomto terénu pohyboval i malý bagr, který zeminu navážel. Dílo bylo předáno a převzato žalobkyní dne 14. 10. 2008, s tím, že do tohoto data byly odstraněny i drobné závady, které nebránily, v užívání stavby. V červnu, resp. 3. 7. 2009 žalobkyně u žalovaného reklamovala deformaci východní stěny tohoto rodinného domu, která se vyboulila o 7 cm směrem dovnitř. Požadovala odstranění této závady. Žalovaná reklamaci neuznala, závadu odmítla bezplatně odstranit. Žalobkyně následně nechala provést odbornou firmou pana [REDAKCE] sanaci všech suterénních obvodových stěn svého rodinného domu, přičemž firma postupovala podle vypracovaného znaleckého posudku statika [REDAKCE], a tyto stěny zpevnila pomocí ocelové konstrukce, jíž spojila strop a podlahu a tento systém zabránil posouvání stěny. Toto opatření bylo podle znaleckého posudku nutné učinit z toho důvodu, že při provádění stavby nebyla propojena základová deska s obvodovou stěnou objektu, a díky tomu po přisypání zeminy ze severní strany ke stěně došlo k tlaku na stěnu a jejímu postupnému odsouvání. Sanace všech tří obvodových suterénních stěn pak byla žalobkyní uhrazena částkou 161 429 Kč. Ze závěrů znaleckého zkoumání [REDAKCE] bylo soudem I. stupně zjištěno, že k předmětné vadě, tedy k deformaci a destruktivnímu poškození suterénních stěn došlo díky změněnému a vadnému návrhu, a zároveň vadnému zhotovení zdíva obvodových nosných stěn rodinného domu žalobkyně v 1. PP, a to tvarovkami IZOBLOK MFC-Morfico. Žalovaná však předmětnou vadu jako vadu způsobenou z její strany zcela odmítla.
2. Po právní stránce soud I. stupně věc posoudil podle obchodního zákoníku, neboť strany si ve smlouvě o dílo v článku X. dohodly, že právní vztahy mezi stranami založené touto smlouvou se budou řídit obchodním zákoníkem, a to tak, jak má na mysli ustanovení § 262 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, a to ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen obchodní zákoník). Dospěl k závěru, že v řízení bylo prokázáno, že na základě písemně uzavřené smlouvy o dílo žalovaná jako zhotovitel pro žalobkyni jako objednatele provedla hrubou stavbu rodinného domu, přičemž toto dílo bylo předáno žalobkyni dne 14. 10. 2008, a to po odstranění drobných vad a nedodělků. V následném období, konkrétně v květnu roku 2009, žalobkyně zjistila vadu díla, která při jeho předání nebyla zjevná, a to vyboulení suterénní východní stěny domu, tuto skutečnost žalované bezodkladně oznámila, písemně pak začátkem července roku 2009, kdy požadovala po žalované odstranění této vady. Žalovaná vadu odstranit odmítla, resp. odmítla ji odstranit bezplatně. Žalobkyně v důsledku havarijní situace obvodových suterénních stěn svého domu tyto nechala opravit sanační firmou, a požadovala pak po žalované finanční kompenzaci soudní cestou. Od počátku, byť svůj nárok původně požadovala jako nárok z titulu náhrady škody, následně po poučení ze strany soudu tento nárok upřesnila jako nárok z titulu slevy z kupní ceny, žalobkyně

požadovala po žalované finanční kompenzaci, a to na základě včas uplatněné reklamace vady díla. Tento žalobní nárok, resp. jeho uplatnění, soud I. stupně považuje za včasný. V průběhu řízení na základě znaleckého zkoumání bylo zjištěno, že příčinou vzniku vady díla bylo použití nevhodného a pro stavební řízení neschváleného stavebního materiálu a dále nedodržení předepsaného technologického postupu užití takového materiálu ze strany žalované. V tomto směru pokud žalovaná poukázala na to, že tento odlišný materiál, se kterým nepočítala projektová dokumentace, byl žalobkyní, tedy naprostým laikem, odsouhlasen, případně snad i navržen, pak zde je nutno poukázat na tu skutečnost, že žalovaná je odborníkem v dané oblasti, je tak zcela legitimně předpokládána a očekávána její odborná úroveň, tedy znalosti v tomto směru. Pokud by snad tento materiál vyžadovala sama žalovaná, což soud I. stupně za prokázané rozhodně nemá, byl by to dle ustanovení § 551 obchodního zákoníku právě zhotovitel, tedy žalovaná, která by měla žalobkyni upozornit na nevhodnou povahu takového stavebního materiálu, a neměla tak případně přistupovat k dalšímu plnění. Totéž se týká výtky žalované ohledně umístění stavby s tím, že stavba byla prováděna v jiném místě, než bylo původně plánováno a na něž bylo vydáno rozhodnutí o umístění stavby a stavební povolení, kdy opět bylo nejen v možnostech, ale naopak i v povinnostech žalované v tomto směru žalobkyni na danou situaci upozornit, případně dílo vůbec neprovádět, event. navrhnout potřebné změny projektu, díla, atd.. Ani jednu z těchto skutečností pak dle výše uvedeného rozhodně nelze přičítat k tíži žalobkyně. V řízení se neprokázalo, že by vada byla způsobena jinou činností, než jak bylo popsáno ve znaleckém posudku [REDAKCE], tedy zásypem, navezenou zeminou a hutněním zeminy učiněným ze strany žalobkyně. Jednak je potřeba poukázat na to, že se zásypem bylo počítáno již v samotném projektu, kdy terasa dle projektanta měla stát na zemině, ke stěně měla být přilhrnuta hlína, a dále v průběhu řízení vyplynulo, a to potvrdila i sama žalovaná, že zemní práce a terénní úpravy probíhaly v bezprostřední blízkosti stavby v době jejího působení na stavbě, a to v době před předáním předmětného díla. Následné terénní úpravy (tedy úpravy po předání hrubé stavby RD), prokázány nebyly (natož za použití nějaké techniky). Soud I. stupně tak shrnul, že žalobkyně včas reklamovala vadu díla, která byla způsobena výhradně žalovaným, resp. použitím odlišného materiálu od projektové dokumentace, a to materiálu nevhodného a dále nedodržením technologických postupů při použití tohoto materiálu. Reklamací této vady žalobkyně uplatnila včas bez zbytečného odkladu po jejím zjištění, a to nepochybně v rámci 36 měsíční záruční doby. Vzhledem k tomu, že nebylo přistoupeno k jejímu požadavku na odstranění této vady, požadovala následně finanční kompenzaci, a to z titulu slevy z ceny díla. Sleva z ceny díla je pak charakterizována jako rozdíl mezi hodnotou díla bez vad a hodnotou, kterou by mělo dílo dodané s vadami a to v době uskutečnění plnění. V tomto směru považuje soud I. stupně - po částečném omezení nároku žalobkyně, částku 80 714,50 Kč za částku zcela adekvátní a odpovídající slevě z ceny za předmětnou vadu. Soud I. stupně má za to, že nelze odvodit předmětnou částku slevy jako částku zjištěnou prostým matematickým výpočtem vycházejícím z finanční úhrady, kterou žalobkyně zaplatila za sanaci všech tří poškozených suterénních obvodových stěn. Ze všech výše uvedených důvodů soud I. stupně nároku žalobkyně v plném rozsahu vyhověl a uložil žalované nahradit ve prospěch žalobkyně částku uvedenou ve výroku I. tohoto rozhodnutí. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud I. stupně podle ustanovení § 142 odst. 1 o.s.ř., kdy na náhradu nákladů řízení by měla nárok coby plně úspěšná strana, strana žalující, nicméně žalobkyně žádné náklady řízení neuplatnila a ani nepožadovala, z tohoto důvodu soud I. stupně rozhodl tak, že žádnému z účastníků tuto náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok III.). O nákladech řízení státu bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 148 odst. 1 o.s.ř. Vzhledem k výsledku řízení, kdy žalovaná by měla právo na náhradu nákladů řízení, je povinna žalovaná tuto náhradu nákladů státu zaplatit. Vzhledem k tomu, že v době vydání rozhodnutí nebyla výše těchto nákladů známa, rozhodl soud I. stupně, že bude vyčíslena v samostatném usnesení, přičemž k úhradě těchto nákladů je žalovaná zavázána ve lhůtě 3 dnů od právní moci takového usnesení. Usnesením ze dne 23. listopadu 2019, č.j. 3 C 107/2009-360 rozhodl soud I. stupně, že výše náhrady státu, kterou je žalovaná povinna zaplatit dle výroku

II. rozsudku Okresního soudu v Berouně ze dne 26.4.2018, č.j. 3 C 107/2009-349 se určuje částkou 8 222,30 Kč.

3. Proti tomuto rozsudku a zároveň i proti výše citovanému usnesení podal včasné odvolání žalovaný. V něm uváděl, že žalobkyně se původně domáhala po žalovaném zaplacení částky 485 359 Kč a až v závěrečné fázi mnohaletého soudního řízení došlo z její strany ke zpětvzetí žaloby v podstatné části, když se žalobkyně nakonec domáhala zaplacení částky 80 714,50 Kč. Žalobkyně zpočátku nárok uplatnila z titulu náhrady škody, až v průběhu řízení byl nárok nově uplatněn jako nárok z titulu vad díla. Žalovaný je přesvědčen, že byly dány důvody pro úplné zamítnutí žaloby. Podle jeho názoru provedl dílo řádně. Po předání díla nechala žalobkyně provést neodborné zásahy v bezprostřední blízkosti hrubé stavby, šlo zejména o zemní práce prováděné bagrem. Deformace východní stěny domu byla způsobena neodborně a zcela nevhodně prováděnými zemními pracemi. Vada tak vznikla bez zavinění žalovaného. V době, kdy znalec vypracovával znalecký posudek, byly již stěny rodinného domu zakryty v důsledku úprav provedených žalobkyní. Znalec se tak nemohl seznámit se skutečným provedením díla. To snižuje hodnotu znaleckého posudku. Dále žalovaný namítal, že žalobkyně původně uplatnila nárok z titulu náhrady škody a ani po poučení soudem nedošlo ke změně uplatněného nároku. Až po zrušení původního rozsudku odvolacím soudem nově žalobkyně uplatnila nárok z titulu vad díla. Podle jeho názoru byl tento nárok uplatněn opožděně a neměl by být s ohledem na ustanovení § 428 obchodního zákoníku přiznán. Žalobkyně namísto toho, aby uplatnila nárok z vad díla, uplatnila nárok na náhradu škody. Současně nechala vadnou část stavby opravit třetí osobou a následně uplatnila náklady takto vynaložené. Není přípustné, aby objednatel odstranil vady díla sám nebo prostřednictvím třetí osoby a následně po zhotoviteli požadoval náklady vynaložené na odstranění vady. Žalovaný dále namítal, že žalobkyně reklamovala pouze vadu východní stěny domu, avšak nechala si opravit východní, severní a západní stěny. Celkové náklady na zpevnění tří stěn činily 161 429 Kč, žalobkyni tak měla být přiznána maximálně 1/3 z této částky.
4. Žalovaný nesouhlasil ani s výrokem II a III rozsudku soudu I. stupně. Namítal, že žalobkyně původně požadovala zaplacení částky 485 395 Kč a až v závěru mnohaletého soudního řízení vzala částečně žalobu zpět. S ohledem na tuto skutečnost byla žalobkyně úspěšná pouze z 1/6. Za tohoto stavu měl soud I. stupně přiznat žalovanému náhradu nákladů řízení v rozsahu 4/6. Ze stejných důvodů je podle něho nesprávný i výrok II rozsudku soudu I. stupně. Navrhoval, aby odvolací soud žalobu v celém rozsahu zamítl, výrok II rozsudku zrušil a rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů. Jeho odvolání ze shodných důvodů směřovalo i proti usnesení soudu I. stupně č.j. 3 C 107/2009-360.
5. Žalobkyně ve svém vyjádření k odvolání žalovaného uváděla, že její nárok je důvodný, jak vyplynulo z dokazování provedeného soudem I. stupně. Rovněž částka poskytnuté slevy je zcela adekvátní a odpovídající slevě z ceny za předmětnou vadu. Výši slevy nelze zjistit prostým matematickým výpočtem vycházejícím z finanční úhrady, kterou žalobkyně zaplatila za sanaci tří poškozených suterénních obvodových stěn. Reklamací žalobkyně byla včasná, neboť žalobkyně reklamovala vadu díla spočívající ve vzniku vypukliny ve zdi domu telefonicky dne 28.5.2009 a následně písemně 1.6.2009. Nárok byl tedy uplatněn včas. Pokud jde o náklady řízení podle ustanovení § 142 odst. 2 o.s.ř. v případě pouze částečného úspěchu ve věci soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo. Je tedy zcela na posouzení soudu, zda v případě částečného úspěchu ve věci účastníkům náhradu nákladů řízení přizná či nikoliv. Navrhovala, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně potvrdil a žalobkyni přiznal náhradu nákladů odvolacího řízení.
6. Krajský soud v Praze jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 občanského soudního řádu - dále jen o.s.ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno proti nepravomocnému rozhodnutí soudu prvního stupně oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 204 odst. 1 o.s.ř.) a že jde o rozhodnutí, proti kterému je odvolání objektivně přípustné (§ 201 a § 202 a contr. o.s.ř.), přezkoumal podle §

212 a § 212a odst. 1 a 5 o.s.ř. rozsudek soudu prvního stupně i odvoláním napadené usnesení, jakož i řízení, které vydání těchto rozhodnutí přecházelo, a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

7. Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že žalobkyně podala k Okresnímu soudu v Berouně žalobu o zaplacení částky 485 359 Kč žalovanou z titulu náhrady škody. Žalobu odůvodnila tím, že mezi účastníky byla uzavřena dne 10.4.2008 smlouva o dílo, jejímž předmětem byla hrubá stavba rodinného domu žalobkyně v k.ú. [REDAKCE], parc. č. [REDAKCE]. Termín zahájení díla byl 14.4.2008 a termín dokončení 30.10.2008. Dílo bylo žalovaným družstvem dokončeno a předáno 5.9.2008. Při předání mělo dílo drobné vady, které nebránily předání a které byly následně odstraněny. Dílo bez vad bylo převzato 14.10.2008. Mezi účastníky byla sjednána záruční doba 36 měsíců. Dne 28.5.2009 uplatnila žalobkyně telefonicky a následně 1.6.2009 písemně u žalovaného reklamaci vady díla, a to vznik vypukliny ve zdi domu o velikosti 7 cm. Tato reklamacie byla doplněna dne 3.7.2009 a bylo požadováno odstranění vady díla. Účastníci provedli šetření na místě samém a následně žalovaný v písemném vyjádření ze dne 9.9.2009 odmítl reklamaci jako nedůvodnou, neboť podle jeho názoru nebyla vada způsobena špatným provedením díla, ale až následně neodborným postupem žalobkyně a to tím, že došlo k zasypání východní stěny zeminou v místě, kde měl být volný prostor, tedy sloupy podpíraná terasa. Tím vznikl nepředpokládaný tlak na stěnu, který ve spojení s působením strojů způsobil právě reklamovanou závadu. Žalobkyně nechala vypracovat znalecký posudek na výši nákladů nutných pro odstranění závady a znalec dospěl k částce 485 359 Kč. Proto požadovala zaplacení této částky žalovaným.
8. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Namítal, že dílo bylo provedeno a předáno bez závad a teprve po osmi měsících došlo ze strany žalobkyně k reklamaci. Závada, která byla zjištěna, nebyla způsobena jejich činnostmi, ale vznikla neodborným zásahem ze strany žalobkyně, respektive pracovníků, kterých k této činnosti použila. Ze strany žalobkyně dochází ke změnám oproti projektu, které s nikým nekonzultuje. Podotýkal, že byli dodavatelem pouze hrubé stavby. Navrhoval žalobu zamítnout.
9. Soud prvního stupně ve věci již jednou rozhodl rozsudkem ze dne 30.4.2012, č.j. 3 C 107/2009-95 a žalobu žalobkyně zamítl, a to z důvodu neunesení břemena tvrzení. Tento rozsudek byl usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 24.5.2013, č.j. 21 Co 662/2012-126 zrušen a věc byla vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení. Důvodem byly vady řízení spočívající v nesprávném a nedostatečném poučení žalobkyně. Soud prvního stupně vycházel z toho, že žalobkyni bylo poskytnuto poučení o odlišném právním posouzení věcí a žalobkyně byla vyzvána k doplnění tvrzení. Poučení soudu prvního stupně směřující vůči žalované však bylo pouze v obecné rovině, tudíž nedostatečné a nespĺňovalo tak náležitosti řádného zákonného poučení ze strany soudu.
10. Po vrácení věci soudu I. stupně tento nejprve žalobkyni poučil podle ustanovení § 118a o.s.ř. o nutnosti doplnit tvrzení a označit důkazy k jejich prokázání. Žalobkyně doplnila, že vada, kterou reklamovala, bylo zborcení stěny domu. Tato vada se objevila v květnu 2009. Vadu nejprve u žalovaného reklamovala telefonicky, snažila se s ním domluvit. Jelikož k domluvě nedošlo, přípisem ze dne 3.7.2009 uplatnila právo z odpovědnosti za vadu u žalovaného. Požadovala odstranění vady díla. Zhotovitel přípisem ze dne 11.9.2009 odmítl uznat nárok. Jako řešení navrhl provedení statické sanace zdi, avšak na základě zvláštní smlouvy o dílo a za úplatu. Vada podle ní byla způsobena vadnou konstrukcí východní obvodové suterénní stěny. Podle ní dle projektu měly být ve stěně kovové výtzuže, ty tam však nebyly. I dle projektu měla být stěna zasypána zeminou a na její horní části měla být terasa, na kterou se mělo vycházet přímo z domu. U objektu se s žalovaným sešli, avšak on odmítl opravu provést. Proto asi 2 měsíce poté oslovila firmu pana [REDAKCE], který provedl sanaci stěny. Žalovaný setrval na svém stanovisku, že stavbu provedl řádně, stěna měla standardní sílu a byla provedena řádně včetně výtzužení. Vada podle něho vznikla neodborným postupem žalobkyně po předání stavby. Setrval i na tom, že stěna neměla být zasypána.

11. Soud I. stupně dále vyslechl žalobkyni, která popsala průběh stavby, uvedla, že již v průběhu jejího provádění docházelo k chybám, ty byly průběžně odstraňovány, což vyplývá i ze zápisů ve stavebním deníku. Vada se projevila až v květnu 2009. Stěna byla vypouklá, dole u základové desky se rolovala izolace, stěna byla ujetá směrem dovnitř. Nevěděla, co je příčinou, proto nechala vypracovat znalecký posudek, který dospěl k závěru, že chybí výztuže a nebyl dodržen technologický postup. Žalobkyně následně ještě doplnila, že v době převzetí díla byla zemina nahrnutá až asi 20 cm pod okraj okna horní části domu. Vypověděla, že je pravda, že podle projektové dokumentace měla být stavba postavena z materiálu Porotherm, ale bývalý vlastník žalovaného p. [REDAKCE] ji přesvědčil, že lepší materiál je Izoblok. Proto byla domluvena změna materiálu. Nerozuměla tomu, věřila však žalovanému jako odborníkovi. Soudem I. stupně byly dále zopakovány listinné důkazy a byly přečteny výpovědi svědků. Byl vyslechnut i svědek pan [REDAKCE], který prováděl jakýsi dohled na stavbě pro žalobkyni. Ten potvrdil, že k problémům docházelo již v průběhu stavby. Naposledy byl na stavbě, když se stavba předávala, jak dopadlo odstranění vad, však již nevěděl. Soudem I. stupně byl vyslechnut i svědek pan [REDAKCE] který vypracovával projektovou dokumentaci. Ten uvedl, že se jednalo o dům postavený ve svahu, skládal se vlastně ze 2 částí. Přední část domu byla podsklepena, byla tam garáž a fitness, vedlo tam schodiště. Ostatní bylo v prvním nadzemním podlaží. Dům byl bez podkrovní. Terasa měla být na zemině, která měla přiléhat ke stěně domu. Pod terasou neměl být volný prostor, ale pouze zemina. Nejdříve se měl materiál odstranit, pak měla být provedena stavba a následně pak dosypávání. To se po 30 cm mělo hutnit. K přihrnování mělo dojít až asi po 28 dnech, kdy dojde k vytvrdnutí betonu. Dále bylo soudem I. stupně provedeno místní šetření. Bylo zjištěno, že u domu je vydlážděná terasa a na ni je přístup z obýváku bez překážky. Pod terasou je nyní volný prostor, je tam vybudována garáž z roku 2012. Byly zjištěny výztuže a použití sádkokartonu. Soudem I. stupně byl pak ustanoven znalec [REDAKCE] kterému bylo zadáno vypracování znaleckého posudku. Ten sice uvedl, že se nedá úplně přesně zjistit, co se na stavbě stalo a co bylo příčinou vady, protože původní stav neexistuje. Podle fotografií a obsahu spisu však dospěl k závěru, že zhotovitel provedl záměnu konstrukce oproti projektové dokumentaci, která nesplňovala požadavky mechanické odolnosti. Byl to systém Izoblok Morfico. Tento materiál byl podle něho i v neshodě se stavebním povolením. Znalec byl soudem I. stupně vyslechnut a ve své výpovědi uvedl, že oproti projektové dokumentaci pro stavební řízení došlo ke změně zdiva. Místo pálených cihel byly použity tvarovky Izoblok Morfico. Jedná se o tenkostěnné betonové tvarovky. Příčinou vady pak byla nedostatečná nosnost zdiva. Potvrdil, že podle projektové dokumentace měla být východní stěna zasypaná.
12. Žalobkyně následně omezila žalobu na částku 161 429 Kč a uvedla, že tuto částku požaduje zaplatit jako slevu z ceny. Žalovaný namítal, že slevu z ceny žalobkyni poskytnout nelze, neboť její reklamace nebyla včasná ani řádná. I kdyby tedy reklamace byla důvodná, což však popíral, nebyla řádně uplatněna. Soud I. stupně řízení ohledně částky 323 930 Kč částečně zastavil. Poté žalobkyně vzala žalobu zpět ještě ohledně částky 80 714,50 Kč a i ohledně této částky bylo řízení částečně zastaveno.
13. Odvolací soud se ztotožňuje se skutkovými zjištěními učiněnými soudem I. stupně a pro stručnost na jeho skutková zjištění, obsažená v odůvodnění rozsudku soudu I. stupně a shrnutá shora, odkazuje.
14. Podle ustanovení § 3028 odst. 3 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., účinného od 1.1.2014 není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich práva a povinnosti budou řídit tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti.
15. Podle ustanovení § 262 odst. 1 věty první občanského zákoníku strany si mohou dohodnout, že jejich závazkový vztah, který nespadá pod vztahy uvedené v § 261, se řídí tímto zákonem.

16. Podle ustanovení § 536 odst. 1 obchodního zákoníku smlouvou o dílo se zavazuje zhotovitel k provedení určitého díla a objednatel se zavazuje k zaplacení ceny za jeho provedení.
17. Podle ustanovení § 537 obchodního zákoníku zhotovitel je povinen provést dílo na svůj náklad a na své nebezpečí ve sjednané době, jinak v době přiměřené s přihlédnutím k povaze díla. Nevyplývá-li ze smlouvy nebo z povahy díla něco jiného, může zhotovitel provést dílo ještě před sjednanou dobou. Objednatel je povinen provedené dílo převzít. Při provádění díla postupuje zhotovitel samostatně a není při určení způsobu provedení díla vázán pokyny objednatele, ledaže se k jejich plnění výslovně zavázal.
18. Dle ustanovení § 551 odst. 1 obchodního zákoníku zhotovitel je povinen upozornit objednatele bez zbytečného odkladu na nevhodnou povahu věcí převzatých od objednatele nebo pokynů daných mu objednatelem k provedení díla, jestliže zhotovitel mohl tuto nevhodnost zjistit při vynaložení odborné péče. Jestliže nevhodné věci nebo pokyny překážejí v řádném provádění díla, je zhotovitel povinen jeho provádění v nezbytném rozsahu přerušit do doby výměny věcí nebo změny pokynů objednatele nebo písemného sdělení, že objednatel trvá na provádění díla s použitím předaných věcí a daných pokynů. O dobu, po kterou bylo nutno provádění díla přerušit, se prodlužuje lhůta stanovená pro jeho dokončení. Zhotovitel má rovněž nárok na úhradu nákladů spojených s přerušением provádění díla nebo s použitím nevhodných věcí do doby, kdy jejich nevhodnost mohla být zjištěna.
19. Podle ustanovení § 552 odst. 1 obchodního zákoníku zjistí-li zhotovitel při provádění díla skryté překážky, týkající se věci, na niž má být provedena oprava nebo úprava, nebo místa, kde má být dílo provedeno, a tyto překážky znemožňují provedení díla dohodnutým způsobem, je zhotovitel povinen to oznámit bez zbytečného odkladu objednateli a navrhnout mu změnu díla. Do dosažení dohody o změně díla je zhotovitel oprávněn provádění díla přerušit. Nedohodnou-li se strany v přiměřené lhůtě na změně smlouvy, může kterákoli ze stran od smlouvy odstoupit.
20. Podle ustanovení § 560 obchodního zákoníku dílo má vady, jestliže provedení díla neodpovídá výsledku určenému ve smlouvě. Zhotovitel odpovídá za vady, jež má dílo v době jeho předání (§ 554); jestliže však nebezpečí škody na zhotovené věci přechází na objednatele později, je rozhodující doba tohoto přechodu. Za vady díla, na něž se vztahuje záruka za jakost, odpovídá zhotovitel v rozsahu této záruky. Zhotovitel odpovídá za vady díla vzniklé po době uvedené v odstavci 2, jestliže byly způsobeny porušením jeho povinností. Spočívá-li dílo ve zhotovení věci, platí obdobně ustanovení § 420 až 422 a § 426.
21. Dle ustanovení § 564 obchodního zákoníku při vadách díla platí přiměřeně § 436 až 441. Objednatel však není oprávněn požadovat provedení náhradního díla, jestliže předmět díla vzhledem k jeho povaze nelze vrátit nebo předat zhotoviteli.
22. Podle ustanovení § 436 odst. 1 obchodního zákoníku je-li dodáním zboží s vadami porušena smlouva podstatným způsobem (§ 345 odst. 2), může kupující:
  - a) požadovat odstranění vad dodáním náhradního zboží za zboží vadné, dodání chybějícího zboží a požadovat odstranění právních vad,
  - b) požadovat odstranění vad opravou zboží, jestliže vady jsou opravitelné,
  - c) požadovat přiměřenou slevu z kupní ceny, nebo
  - d) odstoupit od smlouvy.
23. Podle odst. 2 citovaného ustanovení volba mezi nároky uvedenými v odstavci 1 kupujícímu náleží, jen jestliže ji oznámí prodávajícímu ve včas zasláném oznámení vad nebo bez zbytečného odkladu po tomto oznámení. Uplatněný nárok nemůže kupující měnit bez souhlasu prodávajícího. Jestliže se však ukáže, že vady zboží jsou neopravitelné nebo že s jejich opravou by byly spojeny nepřiměřené náklady, může kupující požadovat dodání náhradního zboží, požádá-li o to

prodávajícího bez zbytečného odkladu poté, kdy mu prodávající oznámil tuto skutečnost. Neodstraní-li prodávající vady zboží v přiměřené dodatečné lhůtě nebo oznámí-li před jejím uplynutím, že vady neodstraní, může kupující odstoupit od smlouvy nebo požadovat přiměřenou slevu z kupní ceny. Neoznámí-li kupující volbu svého nároku ve lhůtě uvedené v odstavci 2, má nároky z vad zboží jako při nepodstatném porušení smlouvy. Vedle nároků stanovených v odstavci 1 má kupující nárok na náhradu škody, jakož i na smluvní pokutu, je-li sjednána.

24. Podle ustanovení § 562 odst. 1 obchodního zákoníku objednatel je povinen předmět díla prohlédnout nebo zařídit jeho prohlídku podle možnosti co nejdříve po předání předmětu díla.
25. Podle odst. 2 citovaného ustanovení soud nepřizná objednateli právo z vad díla, jestliže objednatel neoznámí vady díla a) bez zbytečného odkladu poté, kdy je zjistí, b) bez zbytečného odkladu poté, kdy je měl zjistit při vynaložení odborné péče při prohlídce uskutečněné podle odstavce 1, c) bez zbytečného odkladu poté, kdy mohly být zjištěny později při vynaložení odborné péče, nejpozději však do dvou let a u staveb do pěti let od předání předmětu díla. U vad, na něž se vztahuje záruka, platí místo této lhůty záruční doba.
26. Podle ustanovení § 52 odst. 1 občanského zákoníku spotřebitelskými smlouvami jsou smlouvy kupní, smlouvy o dílo, případně jiné smlouvy, pokud smluvními stranami jsou na jedné straně spotřebitel a na druhé straně dodavatel.
27. Podle odst. 2 citovaného ustanovení dodavatelem je osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy jedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti.
28. Podle odst. 3 tohoto ustanovení spotřebitelem je fyzická osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.
29. Odvolací soud dospěl k závěru, že soud I. stupně věc posoudil správně i po stránce právní. Soud I. stupně správně uzavřel, že s ohledem na ustanovení § 3028 odst. 3 občanského zákoníku a vzhledem k tomu, že si strany ve smlouvě o dílo v článku X. dohodly, že právní vztahy mezi stranami založené touto smlouvou se budou řídit obchodním zákoníkem, je nutno věc posuzovat podle obchodního zákoníku platného do 31.12.2013 (dále jen obchodní zákoník). Je však třeba přihlídnout k tomu, že žalobkyně zde vystupovala jako fyzická osoba, tedy jako spotřebitel, který požívá zvýšené ochrany (srovnej rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1930/11). Z tohoto pohledu je také třeba pohlížet na její jednání při uplatnění reklamace a s tímto vědomím přistupovat k výkladu projevu její vůle. Žalobkyně reklamovala vadu u žalovaného bezprostředně poté, co ji zjistila, i když to nejprve bylo telefonicky a teprve poté písemně. Obsah jejího podání je nutno posoudit jako reklamaci vady (a to podle textu nejen východní stěny) s tím, že požadovala její odstranění (§ 436 odst. 1 písm. b obchodního zákoníku). Vady díla oznámila žalovanému řádně v souladu s ustanovením § 562 odst. 2 bezodkladně poté, co je zjistila, navíc v záruční době. Její reklamace tudíž byla řádná a včasná, jak správně uzavřel i soud I. stupně. Vzhledem k tomu, že žalobce odmítl vady díla odstranit, což ani nepopíral, požadovala žalobkyně zaplacení finanční částky žalovaným, a to poté, co si nechala vypracovat znalecký posudek. Její postup byl tak v souladu s ustanovením § 436 odst. 2 obchodního zákoníku. Od počátku, respektive od doby, kdy žalovaný odmítl vady odstranit, požadovala finanční plnění a tento její projev vůle je nutno vykládat tak, že požadovala slevu z ceny díla. Je pravdou, že její původní právní zástupce poněkud nešťastně formuloval původní žalobu jako žalobu na náhradu škody, avšak i z jejího obsahu bylo zřejmé, že žalobkyně požaduje náhradu za vady díla. Navíc po poučení soudem I. stupně došlo k doplnění tvrzení a upřesnění toho, co žalobkyně požaduje a z jakého titulu.
30. To, že dílo mělo vady, bylo nespornou skutečností, když ani žalovaný toto nepopíral a navrhol žalobkyni jejich odstranění, ovšem za úplatu, neboť trval na svém stanovisku, že za vady neodpovídá. To, že vady vznikly porušením povinností žalovaného, bylo prokázáno zejména obsahem znaleckého posudku, který nechal vypracovat soud I. stupně. Je pravda, že v době, kdy

znalec prováděl šetření na místě a vypracovával znalecký posudek, byl již stav jiný, než v době, kdy došlo k reklamaci, avšak znalec jak v písemném vyhotovení posudku, tak při svém výslechu před soudem I. stupně logicky a náležitě zdůvodnil, z čeho vycházel a jak ke svému závěru dospěl. Je třeba zdůraznit to, že byl k dispozici i znalecký posudek, který si nechala vypracovat sama žalobkyně. Navíc žalovaný ani sám nepopíral, že hrubou stavbu postavil z jiného materiálu, než jaký byl předpokládán v projektu a byl odsouhlasen i v rámci stavebního povolení.

31. Správný byl i závěr soudu I. stupně o tom, že i kdyby žalobkyně odsouhlasila použití tohoto jiného materiálu, byl to žalovaný jako odborník, který měl v souladu s ustanovením § 551 a 552 povinnost žalobkyni upozornit na nevhodnost tohoto materiálu, toto zaznamenat do stavebního deníku a v případě, že by žalobkyně na použití tohoto materiálu trvala, eventuálně od smlouvy o dílo odstoupit. Nic takového však žalovaný neudělal, naopak jí tento nevhodný materiál doporučil.
32. Nedůvodná byla i námitka žalovaného, podle které vada díla byla způsobena neodborným nahrnutím zeminy žalobkyní ke stěně. Umístění zeminy ke stěně předpokládal i vypracovaný projekt, na jehož základě bylo dílo prováděno a navíc v řízení bylo prokázáno, že k tomuto došlo ještě před předáním hrubé stavby žalovaným žalobkyni. Tyto práce prováděl sám žalovaný.
33. Pokud jde o výši požadované slevy, i zde odvolací soud souhlasí se závěrem soudu I. stupně, že požadovaná sleva je odpovídající. Výše přiměřené slevy závisí především na povaze a rozsahu vady vzhledem ke kupní ceně, na snížení funkčních vlastností věci a její estetické hodnoty, na další upotřebitelnosti, ceně nutných oprav apod. Přihlédnout je třeba i k tomu, jak se reklamovaná vada projevuje při užívání věci, zda snižuje její životnost. Při stanovení výše slevy se přihlíží k ceně opravy, pokud byla věc opravena; není však možno vyjít pouze z této ceny (srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Odo 956/2002). Podle názoru odvolacího soudu by tato sleva mohla být ještě vyšší. K výši slevy nelze dospět pouze nějakým aritmetickým průměrem, ale při stanovení výše slevy je třeba přihlédnout ke všem okolnostem, mimo jiné i k tomu, že provedenou opravou klesla bezesporu hodnota domu. K určení výše takové slevy by však bylo zapotřebí vypracování znaleckého posudku. Jelikož žalobkyně požadovala po omezení pouze slevu ve výši části nákladů, které vynaložila na opravu, postačilo k určení výše slevy pouze odborné vyjádření firmy ohledně ceny opravy.
34. S ohledem na výše uvedené proto odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve výroku I jako věcně správný podle ustanovení § 219 o.s.ř. potvrdil.
35. Odvolací soud potvrdil rozsudek soudu I. stupně i v nákladovém výroku III, i když z poněkud jiných důvodů, než z jakých tak rozhodl soud I. stupně.
36. Podle ustanovení § 142 odst. 1 o.s.ř. účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přízná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl.
37. Podle odst. 2 citovaného ustanovení měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo.
38. Podle ustanovení § 150 o.s.ř. jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nebo odmítne-li se účastník bez vážného důvodu zúčastnit prvního setkání s mediátorem nařízeného soudem, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat.
39. Soud I. stupně dospěl k závěru, že žalobkyně by měla právo na plnou náhradu nákladů řízení, neboť měla ve věci plný úspěch. Zde nutno přisvědčit odvolací námitce žalovaného, že tomu tak nebylo. Žalobkyně původní žalobou požadovala částku mnohem vyšší a byla jí přiznána částka až po dvojnásobném omezení původní žaloby. Je však třeba vycházet z původně žalované částky.
40. Základní zásadou, která ovládá rozhodování o náhradě nákladů civilního sporného procesu je zásada úspěchu ve věci, vyjádřená v § 142 odst. 1 o. s. ř. V této zásadě se promítá myšlenka, že ten, kdo důvodně bránil své subjektivní právo nebo právem chráněný zájem, by měl mít právo na

náhradu nákladů, jež při této procesní činnosti účelně vynaložil, proti účastníkovi, jenž do jeho právní sféry bezdůvodně zasahoval. Totéž platí i v případě částečného procesního úspěchu. Procesně více úspěšný účastník ve vztahu k předmětu řízení obdrží od protistrany náhradu nákladů řízení určenou ve výši odpovídající míře jeho procesního úspěchu. Procesně více úspěšný byl v projednávané věci žalovaný. Přesto odvolací soud dospěl k závěru, že je na místě žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznat, neboť shledal pro nepřiznání náhrady nákladů řízení důvody hodné zvláštního zřetele.

41. Aplikace ustanovení § 150 o.s.ř. nastupuje tehdy, je-li v řízení zjištěna a prokázána existence důvodů hodných zvláštního zřetele, pro které nelze přiznat zčásti nebo zcela náhradu nákladů řízení tomu, komu náleží dle § 142, 143, 146, 147 a 148. Tyto okolnosti je nutno v rámci sporného soudního řízení vnímat komplexně ve vztahu k celému řízení a je nutno zvážit poměry obou procesních stran. Ustanovení § 150 o. s. ř. tedy neslouží ke zmírňování majetkových rozdílů mezi procesními stranami, ale k řešení situace, v níž je nespravedlivé, aby ten, kdo důvodně hájil svá porušená nebo ohrožená práva nebo právem chráněné zájmy, obdržel náhradu nákladů, které při této činnosti účelně vynaložil. Rozhodnutí, v souladu s nímž si ten, kdo v řízení uspěl, také ponese sám své náklady, se proto bude spravedlivým jevit především s ohledem na existenci okolností souvisejících s předprocesním stádiem sporu, s chováním účastníků v tomto stadiu, s okolnostmi uplatnění nároku apod. (srovnej rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2862/07). Ustanovení § 150 o.s.ř. má sloužit k dosažení spravedlnosti, pokud jde o vedení soudního řízení a jeho výsledek (srovnej rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 237/05, případně rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2438/2013). Odvolací soud důvody hodné zvláštního zřetele shledal v chování obou účastníků jak v průběhu před podáním žaloby v době uplatnění reklamace, tak v průběhu soudního řízení. Byla to žalobkyně, která se od počátku snažila s žalovaným dohodnout. Vynaložila značné úsilí na to, aby se účastníci dohodli ještě před podáním žaloby a aby věc byla vyřešena smírnou cestou. Žalovaný však tvrději setrval na svém stanovisku (a to i přes znalecký posudek, který mu žalovaná předložila) a neprojevil žádnou ochotu s žalobkyní jednat. Stejně tak v průběhu řízení k omezení žaloby ze strany žalobkyně došlo proto, že žalobkyně na základě mnohých (často nedůvodných) námitek ze strany žalovaného požadovanou částku omezila, aby tak dala prostor k dohodě účastníků. Je třeba přihlídnout i k tomu, že k takovému dvojímu omezení došlo již v době, kdy žalovaná nebyla právně zastoupena a kdy vystupovala jako spotřebitel a naprostý právní laik. Žalovaný ani tak neprojevil sebemenší snahu se s žalobkyní dohodnout (i když byl k dispozici již druhý soudem vypracovaný znalecký posudek). Přitom do této složité situace se žalobkyně dostala jeho zaviněním a jeho neodborným postupem. Ve všech těchto okolnostech shledal odvolací soud důvody hodné zvláštního zřetele pro nepřiznání náhrady nákladů řízení žádnému z účastníků.
42. Proto odvolací soud nákladový výrok III podle ustanovení § 219 o.s.ř., potvrdil, i když z jiných důvodů než jaké použil soud I. stupně.
43. Odvolací soud přezkoumal rovněž výrok II napadeného rozsudku o nákladech státu a usnesení soudu I. stupně č.j. 3 C 107/2009-360, kterým byla určena jejich výše.
44. Podle ustanovení § 148 odst. 1 o.s.ř. stát má podle výsledků řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.
45. Rovněž při rozhodování o náhradě nákladů státu odvolací soud aplikoval ustanovení § 150 o.s.ř. a státu jejich náhradu nepřiznal z důvodu hodných zvláštního zřetele. Tímto důvodem je zejména délka tohoto řízení. Žaloba byla podána již v roce 2009, jedná se tedy o mnohaletý spor. Proto má odvolací soud zato, že je na místě náhradu nákladů řízení státu nepřiznat.
46. Zvýše uvedeného důvodu proto odvolací soud výrok II rozsudku soudu I. stupně ve spojení s usnesením soudu I. stupně č.j. 3 C 107/2009-360 podle ustanovení § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změnil tak, že se náhrada nákladů řízení České republiky nepřiznává.

47. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle ustanovení § 142, odst. 1 o.s.ř. ve spojení s ustanovením § 224 odst. 1 o.s.ř., když jejich náhradu přiznal v odvolání úspěšné žalobkyni. Náklady odvolacího řízení představují náklady za právní zastoupení, a to za 4 úkony podle ustanovení § 11 odst. 1 advokátního tarifu (převzetí zastoupení, první porada s klientem, sepsí vyjádření k odvolání a účast na jednání odvolacího soudu) po 4 340 Kč (§ 7 odst. 5 advokátního tarifu), 4x režijní paušál po 300 Kč a 21 % DPH ve výši 3 898 Kč. Celkem náklady odvolacího řízení představují částku 22 458 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak, když přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Praha 15. května 2019

JUDr. Hana L o j k á s k o v á, v.r.
předsedkyně senátu